

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

UPRAVLJAČKO TIJELO
OPERATIVNOG PROGRAMA „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

Zapisnik

**18. sjednice Odbora za praćenje Operativnog programa
„Konkurentnost i kohezija“**

održane 14. prosinca 2022. godine u Zagrebu

Dnevni red

18. sjednice Odbora za praćenje Operativnog programa
„Konkurentnost i kohezija“

1. UVOD I PRIHVAĆANJE DNEVNOG REDA
2. IZMJENE U ČLANSTVU ODBORA ZA PRAĆENJE
3. INFORMACIJA O PISANIM POSTUPCIMA ODLUČIVANJA I STATUSU IZMJENE OPKK-a v.13.0
4. IZVJEŠĆE O STATUSU PROVEDBE OPKK-a (Financijski napredak i napredak u provedbi vrednovanja)
5. IZMJENA PLANA VREDNOVANJA
6. NAPREDAK U PROVEDBI OPKK 2014. – 2020.
7. AKTIVNOSTI INFORMIRANJA I KOMUNIKACIJE
8. PRILAGODBE ZA PRIJELAZ NA POSLOVANJE U EURIMA
9. ULOGA TIJELA ZA REVIZIJU I POGLED PREMA 2021. – 2027. TEMELJEM STEČENIH ISKUSTAVA
10. PREDSTAVLJANJE PROGRAMA 2021. – 2027. (PKK i ITP)
11. RAZNO

NAZIVI INVESTICIJSKIH PRIORITETA I SPECIFIČNIH CILJEVA:

IP 1a - Poboljšanje infrastrukture i kapaciteta za istraživanje i inovacije (I&I) s ciljem razvijanja uspješnosti I&I te promoviranje centara za kompetencije, posebno onih od europskog interesa

IP 1b - Promicanje poslovnih ulaganja u inovacijama i istraživanjima te razvoj veza i sinergija između poduzeća, IR centara i visokog obrazovanja, osobito razvoja proizvoda i usluga, tehnološko povezivanje, socijalna inovacija, ekološka inovacija, kulturna i kreativna industrija, usluge javnog servisa, zahtjevi za poticajima, umrežavanje, klasteri i otvorena inovacija kroz pametnu specijalizaciju, tehnološko jačanje i primijenjeno istraživanje, pilot linije, pred proizvodna provjera valjanosti, napredne proizvodne mogućnosti i početne proizvodnje, osobito u Ključnim tehnologijama koje potiču razvoj i inovacije i širenje tehnologija za opću namjenu

SC3d2 - Poboļšana inovativnost malih i srednjih poduzetnika

SC4b1 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u proizvodnim industrijama

SC4b2 - Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u privatnom uslužnom sektoru (turizam i trgovina)

SC4c1 - Smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora

SC4c2 - Smanjenje potrošnje energije u višestambenim zgradama

SC4d1 - Pilot-projekt uvođenja naprednih mreža

SC5a1 - Poboļšanje praćenja, predviđanja i planiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama

SC5b1 - Jačanje sustava upravljanja katastrofama

SC6e1 - Poboļšanje sustava upravljanja i praćenja kvalitete zraka sukladno Uredbi 2008/50/EZ

SC6i1 - Smanjena količina otpada koji se odlaže na odlagališta

SC6ii1 - Unaprjeđenje javnog vodoopskrbnog sustava sa svrhom osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom

SC6ii2 - Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda

SC6iii1 - Poboļšano znanje o stanju bioraznolikosti kao temelja za učinkovito praćenje i upravljanje bioraznolikošću

SC6iii2 - Uspostava okvira za održivo upravljanje bioraznolikošću (primarno Natura 2000)

SC6iii3 - Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima

IP6c - Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine

IP 7a - Podupiranje multimodalnog jedinstvenog europskog prometnog prostora ulaganjem u TEN-T

IP 7b - Poboļšavanje regionalne mobilnosti povezivanjem sekundarnih i tercijarnih čvorišta s infrastrukturom TEN-T-a, uključujući multimodalna čvorišta

IP 7i - Podupiranje multimodalnog jedinstvenog europskog prometnog prostora ulaganjem u TEN-T

IP 7ii - Razvoj i unaprjeđenje prometnih sustava prihvatljivih za okoliš, i prometni sustavi sa niskim emisijama CO₂, uključujući unutarnje plovne putove i pomorski prijevoz, luke, multimodalne veze i aerodromsku infrastrukturu, radi promicanja održive regionalne i lokalne mobilnosti

IP 7iii - Razvoj i obnova sveobuhvatnih, visokokvalitetnih i interoperabilnih željezničkih sustava te promicanje mjera za smanjenje buke

SC7a1 - Unaprjeđenje cestovne mreže TEN-T i pristupa cestovnoj mreži TEN-T

SC7b1 - Poboļšanje cestovne sigurnosti u dijelovima s visokom razinom mješovitog prometa

SC7i1 - Povećanje teretnog prometa na unutarnjim vodnim putovima

SC7ii1 - Poboļšanje dostupnosti naseljenih otoka za njihove stanovnike

SC7ii2 - Povećanje broja putnika u javnom prijevozu

SC7ii3 - Poboļšanje dostupnosti Dubrovnika zrakom

SC7iii1 - Povećanje uporabe i važnosti željezničke mreže

IP9a - Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu što pridonosi nacionalnom, regionalnom i lokalnom razvoju, smanjujući nejednakosti u smislu zdravstvenog statusa, promičući socijalnu uključenost, kulturne i rekreativne usluge te prelazak s institucijske skrbi na skrb u zajednici

SC9a1 - Poboljšanje pristupa primarnoj i hitnoj zdravstvenoj zaštiti, s fokusom na udaljena i deprivirana područja

SC9a2 - Poboljšanje učinkovitosti i dostupnosti bolničkog liječenja

SC9a3 - Promicanje socijalne uključenosti i smanjenje nejednakosti kroz poboljšani pristup socijalnim uslugama te prelazak s institucionalne skrbi na skrb u zajednici putem poboljšane socijalne infrastrukture

SC9a4 - Provedba pilot aktivnosti koje imaju za cilj promociju socijalne uključenosti i smanjenje siromaštva ratnih veterana i civilnih žrtava Domovinskog rata

SC9a5 - Jačanje kapaciteta sustava za borbu protiv COVID-19 u Republici Hrvatskoj

IP9b - Pružanje podrške fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj obnovi ugroženih zajednica u urbanim i ruralnim područjima

SC9b1 - Održiva fizička, socijalna i gospodarska regeneracija pet depriviranih pilot područja s ciljem smanjenja socijalnih nejednakosti, isključenosti i siromaštva

IP10a - Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje kroz razvoj infrastrukture za obrazovanje i osposobljavanje

SC10a1 - Razvoj digitalno zrelih škola koje su spremne za korištenje potencijala informacijsko komunikacijske tehnologije u obrazovanju i razvoju vještina 21. stoljeća, potrebnih na tržištu rada

SC10a2 - Modernizacija, unapređenje i povećanje infrastrukture smještaja u visokom obrazovanju s ciljem poboljšanja pristupa visokom obrazovanju te završetak studija za studente u nepovoljnom položaju

SC10a3 - Povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja s ciljem postizanja veće zapošljivosti učenika srednjeg strukovnog obrazovanja

IP 13i - Sanacija krize u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socijalnih posljedica te priprema zelenog, digitalnog i otpornog oporavka gospodarstva

SC13i1 - Poboljšani razvoj i rast malih i srednjih poduzetnika pogođenih gospodarskom krizom u kontekstu pandemije COVID-19 u cilju prelaska na zeleno i digitalno gospodarstvo

IP9b - Pružanje podrške fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj obnovi ugroženih zajednica u urbanim i ruralnim područjima

SC9b2 - Izgradnja novih/zamjenskih i obnova (rekonstrukcija) postojećih stambenih jedinica u državnom vlasništvu na potresom stradalim područjima

TA1 - Osiguranje odgovarajućih i učinkovitih ljudskih resursa za provedbu operativnih programa

TA2 - Podrška učinkovitoj provedbi, praćenju i evaluaciji programa

TA3 - Podrška informiranju javnosti i podizanju kapaciteta potencijalnih korisnika za pripremu projekata i njihovu provedbu

Zapisnik

18. sjednice Odbora za praćenje Operativnog programa

„Konkurentnost i kohezija“

1. Uvod i prihvaćanje dnevnog reda

Gđa Sanja Slunjski, ravnateljica Uprave za provedbu operativnih programa i financijskih instrumenata u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (dalje u tekstu: MRRFEU) pozdravila je sudionike 18. sjednice Odbora za praćenje (dalje u tekstu: OzP) koja se održala u hotelu Sheraton u Zagrebu. Gđa Slunjski predstavila je dnevni red prema svim najavljenim točkama.

Dnevni red je stavljen na glasanje te je jednoglasno usvojen.

2. Izmjene u članstvu Odbora za praćenje

Gđa Andrijana Jurin Vidović je u ime Tajništva OzP-a predstavila novoimenovane članove/ice i njihove zamjene.

3. Informacija o pisanim postupcima odlučivanja i statusu izmjene OPKK-a v.13.0

Gđa Jurin Vidović je izvijestila sudionike o dva pisana postupka odlučivanja provedena u razdoblju od posljednje sjednice održane u svibnju 2022. godine te podnošenju izmjena Operativnog programa Konkurentnost i kohezija v.13.0 (dalje u tekstu: OPKK).

4. Izvješće o statusu provedbe (Financijski napredak i napredak u provedbi vrednovanja)

Gđa Jurin Vidović izvijestila je članove Odbora o financijskom statusu provedbe OPKK-a zaključno sa stanjem na dan 30. studenog 2022. godine. Trenutna razina preugovorenosti će nakon zatvaranja programa biti znatno niža s obzirom na to da je zbog gospodarske situacije provedba mnogih ugovora dodatno otežana te su se neke predviđene aktivnosti prolongirale u 2024. godinu. Određeni broj projekata će se prebaciti u Nacionalni plan oporavka i otpornosti (dalje u tekstu: NPOO) dok će se određen broj projekata nastaviti financirati u sklopu programa 2021. – 2027.

Napomenula je kako će N+3 cilj prema prognozama Upravljačkog tijela (dalje u tekstu: UT) biti ostvaren i ove godine.

Na kraju izlaganja gđa Jurin Vidović je obavijestila prisutne kako su trenutno u pripremi Izjave o izdacima (dalje u tekstu: IoI) za dva provedbena tijela razine 2 (SAFU u iznosu od 410 MEUR i Hrvatske vode u iznosu od 150 MEUR).

Rasprava:

Gđa Aida Liha Matejiček iz Europske komisije (dalje u tekstu: EK) je u svom izlaganju pojasnila kako je EK izašao u susret državama članicama pomoću raznih mjera i fleksibilnosti, uključujući i mogućnost preusmjerenja sredstava, sukladno zahtjevima država članica s obzirom na nedavne događaje u svijetu s kojima smo se suočili, uključujući rat u Ukrajini, pandemiju COVID-a 19 i energetska krizu. Napomenula je kako je 8. ožujka 2022. EK usvojio prijedlog Uredbe CARE (Djelovanje kohezijske politike za izbjeglice u Europi) omogućivši

zemljama članicama i pojedinim regijama pružanje pomoći osobama u bijegu od ruske invazije na Ukrajinu, a uskoro se očekuje usvajanje Uredbe FAST CARE (Flexible Assistance for Territories – fleksibilna pomoć područjima), donesene s obzirom na povećanje cijena energenata kao pomoć privatnom i poslovnom sektoru, ali i osobama u nepovoljnom položaju.

Čestitala je i na usvajanju dvaju programa – Program Konkurentnost i kohezija (dalje u tekstu: PKK) i Integrirani teritorijalni program (dalje u tekstu: ITP). Naglasila je kako je uspješnost kohezijske politike mjerljiva te kako moramo voditi računa da se ispune ciljevi navedeni u Europskom zelenom planu, ali i kako će se mnogi u svome budućem radu susresti s primjenom načela „ne nanosi bitnu štetu“ (eng. „*Do no significant harm*“). Naglasila je kako su 2022. i pogotovo nadolazeća 2023. godina od iznimne važnosti zbog zatvaranja programa te će se upravo u ovom razdoblju pokazati učinkovitost kohezijske politike u RH.

5. Izmjena Plana vrednovanja

Gđa Iva Novak je članove Odbora informirala o Planu vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu. Prvo vrednovanje iz 2019. godine odnosilo se na Srednjoročno vrednovanje horizontalnih funkcija, a drugo, Srednjoročno vrednovanje Sporazuma o partnerstvu provedeno je 2020. godine. Svi podaci, usvojene preporuke i sažetci dostupni su na web stranici www.strukturnifondovi.hr.

Zbog nastalih okolnosti izazvanih prvenstveno pandemijom bolesti COVID-19, Srednjoročno vrednovanje doprinosa korištenja ESI fondova gospodarskom rastu i smanjenju nezaposlenosti nije provedeno kako je planirano tijekom 2020./2021. godine već će biti provedeno kada će biti dostupne sve informacije s obzirom na to da UT još uvijek provodi obvezno vrednovanje učinka.

Potvrdila je i kako su u tijeku pripreme programskog razdoblja 2021. – 2027., imenovani su predstavnici u međuresornu radnu skupinu te se do kraja godine očekuje potpisivanje odluke i uspostava radne skupine. U izradi je i nova Strategija vrednovanja, a cjelokupni proces bi trebao završiti krajem drugog tromjesečja 2023. godine kada će biti izrađen i Plan vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu.

Gđa Jurin Vidović je u ime UT-a, predstavila izmjene Plana vrednovanja na razini OPKK-a te je predložila ugrađivanje dviju novih srednjoročnih evaluacija učinka Prioritetnih osi 11 i 12 (dalje u tekstu: PO). S obzirom na to da je riječ o relativno novim prioritetnim osima predloženo je da se vrednovanje učinka provede u 2024. godini nakon što završe određene aktivnosti.

Dala je uvid u status svih vrednovanja učinka OPKK-a koja su trenutno u tijeku te je predstavila preporuke koje su rezultat provedenog vrednovanja PO5.

Prijedlog izmjena Plana vrednovanja je stavljen na glasanje te je jednoglasno usvojen.

6. Napredak u provedbi OPKK-a 2014. – 2020.

Prioritetna os 1 - Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija

Gđa Ana Varjačić, ispred Ministarstva znanosti i obrazovanja (dalje u tekstu: MZO), predstavila je napredak u provedbi i ostvarenju pokazatelja u okviru Investicijskog prioriteta (dalje u tekstu: IP) 1a.

Osvrnula se i na dva velika projekta, projekt O-ZIP Instituta Ruđer Bošković za koji je planirano faziranje. Trenutno je u tijeku postupak ishođenja svih potrebnih suglasnosti za radove na lokaciji Zagreb i povećanja vrijednosti ugovora. U vezi s drugim velikim projektom „Dječji centar za translacijsku medicinu Dječje bolnice Srebrnjak (CCTM)“ potvrdila je kako je provedba projekta ugrožena radi raskida ugovora s izvođačem radova, tvrtkom Kamgrad d.o.o. o čemu je komunicirano s Dječjom bolnicom i osnivačem bolnice Gradom Zagrebom. Još nije donesena odluka Grada o nastavku projekta, a donošenje iste krajem 2022. odnosno početkom 2023. godine je nužno kako bi se uopće mogla razmatrati mogućnost faziranja.

G. Neven Kos, ispred Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: MINGOR), predstavio je napredak u provedbi i ostvarenju pokazatelja u okviru IP1b.

G. Vladimir Kramarić iz MRRFEU-a predstavio je napredak u provedbi velikog projekta „Potpora za EuBatIn VPZEI (Europsku inovaciju za baterije)“, projekt od zajedničkog europskog interesa koji donosi tehnološke inovacije u području baterija i baterijskih sustava, a prijavilo ga je ukupno 12 država članica. Predviđeno je faziranje projekta, a g. Kramarić potvrdio je kako je zaprimljena JASPERS potvrda o pripremljenosti velikog projekta te kako je dokumentacija postupka dodjele u pripremi. Ista će nakon provjere biti poslana na Neovisnu kontrolu kvalitete (IQR) nakon čega se očekuje sklapanje ugovora.

Rasprava:

Gđa Liha Matejiček osvrnula se na projekt „Dječji centar za translacijsku medicinu Dječje bolnice Srebrnjak (CCTM)“ kojeg EK smatra iznimno važnim te je izrazila zabrinutost za njegovu budućnost. Postavila je pitanje o daljnjim koracima koji se moraju poduzeti kako bi se omogućila provedba projekta i iskoristila inicijalna alokacija koja je izdašna. Naglasila je kako ovim putem potiče sve uključene strane, MZO, Ministarstvo zdravstva (dalje u tekstu: MIZ) i Grad Zagreb da pokrenu dijalog i ulože dodatni napor kako bi krenula realizacija projekta.

Gđa Varjačić odgovorila je kako se, prema potrebi, održavaju česti koordinacijski sastanci na tjednoj ili mjesečnoj bazi sa svim članovima uključenima u proces provedbe ovog projekta (UT, SAFU, Grad Zagreb) s ciljem pružanja podrške i savjetovanja korisnika. MZO u cijelom procesu ima savjetodavnu ulogu, ali Grad Zagreb kao osnivač i odgovorno tijelo mora u suradnji s Dječjom bolnicom Srebrnjak donijeti odluku o tome hoće li će se projekt nastaviti ili u potpunosti obustaviti. Naglasila je kako se nada da će se kroz mjesec dana donijeti neke formalne odluke, što je potvrdio i g. Igor Delak, predstavnik Grada Zagreba.

Gđa Liha Matejiček je naglasila hitnost rješavanja ovog problema i nužnost dobre komunikacije, pogotovo kako se u programskom razdoblju 2021. – 2027. ne bi ponovila ista situacija s bolnicom Blato.

Prioritetna os 2 - Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije

G. Kramarić je predstavio napredak u provedbi i ostvarenju pokazatelja u okviru PO2. Od ukupno 43 ugovora dva su raskinuta, ali se povećala isplaćenost korisnicima i ona trenutno iznosi 30,5 % čime je ostvareno povećanje u odnosu na podatke iz svibnja 2022. godine.

Vezano za veliki projekt „Izgradnja nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture sljedeće generacije i povezivanje ciljanih korisnika unutar tijela javne uprave (javnih korisnika) sa suvremenom elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom sljedeće generacije“ g. Kramarić izvijestio je o prijedlogu faziranja projekta te kako su s time upoznati i predstavnici EK-a na redovitim sastancima.

Prioritetna os 3 - Poslovna konkurentnost

G. Neven Kos, ispred MINGOR-a, predstavio je napredak u provedbi i ostvarenju pokazatelja u PO3. Za iduću sjednicu OzP-a najavio je sveobuhvatnu prezentaciju koja bi prikazala isplaćenost ugovorenih sredstava po županijama.

Financijski instrumenti

Gđa Bezjak je predstavila napredak u provedbi deset financijskih instrumenata (dalje u tekstu: FI) koje provodi UT. Na početku izlaganja, gđa Bezjak je pojasnila kako su FI *revolving* instrumenti pa krajnji primatelji vraćaju rate kredita te se do kraja razdoblja prihvatljivosti povrati moraju koristiti unutar istog ili različitih FI-jeva. S obzirom na navedeno, povrati od dva FI koji su zatvoreni (COVID-19 Zajmovi za obrtna sredstva i ESIF Mali zajmovi) koristili su se za ESIF Mikro zajmove za obrtna sredstva koji su ponovno pokrenuti tijekom ljeta te će ta linija biti otvorena do kraja 2023. godine. ESIF Mali zajmovi su zatvoreni, s obzirom da su trenutno na raspolaganju Investicijski zajmovi iz NPOO-a, a trenutno su otvoreni ESIF Pojedinačna jamstva kojima je usred COVID krize podignuta alokacija za dodatnih 55 MEUR pa je na raspolaganju oko 100 MEUR koji će se koristiti do kraja 2023. godine, dok će se 2024. krenuti sa sličnim FI-jem iz razdoblja 2021.-2027. Gđa Bezjak je naglasila kako je kod FI-jeva, za razliku od bespovratnih sredstava (dalje u tekstu: BS), dulji rok provedbe s obzirom na to da je za FI uvjet da krediti budu isplaćeni do 31. prosinca 2023., no ne moraju biti nužno i potrošeni do navedenog datuma. FI ESIF Portfeljna jamstva su i dalje otvorena, no alokacija ovog FI je pri kraju te su banke započele s traženjem nove alokacije, dok su kod ESIF Kredita za rast i razvoj na raspolaganju još 100 MEUR do kraja 2023., a 2024. će se također krenuti sa sličnim proizvodom. ESIF Fond rizičnog kapitala je službeno još uvijek otvoren, no ne primaju se nove prijave jer se preostali iznos sredstava čuva za *follow-on* investicije. Što se tiče dva FI iz PO4, ESIF Krediti za energetske učinkovitost za javne zgrade je zatvoren, prije dvije godine je ugovoren zadnji kredit, no rok korištenja je kraj 2022. te se očekuje ušteda od 1-2 MEUR koji se planiraju prebaciti na FI ESIF Krediti za energetske učinkovitost za javnu rasvjetu za koje vlada veliki interes JLS-ova pogotovo unazad godinu dana kada je objavljena informacija da kredita za javnu rasvjetu neće biti u razdoblju 2021.-2027. Broj prijava za ovaj kredit je već premašio financijsku omotnicu te je HBOR prestao izdavati ponude za kredite. Gđa Bezjak je naglasila da se u slučaju FI-jeva efekt poluge već ostvario tj. za svaki 1 EUR iz EU omotnice, investiran je i 1 dodatni EUR privatnog sufinanciranja. To je ostvareno putem 11 tisuća ugovora kroz koje je investirano 1,3 mlrd EUR (temeljem 609 MEUR uplaćenih u financijske instrumente iz EU omotnice) te je ovjereno ukupno 93 posto EU alokacije. Na kraju izlaganja gđa Bezjak je obavijestila prisutne kako je prema izvješću objavljenom prije dva mjeseca, RH imala najveći postotni porast investicija u okviru ulaganja u rizični kapital, kao indirektni učinak FI, što ukazuje na to da se investicijska klima mijenja te kako su poduzetnici prepoznali druge prilike za privlačenje kapitala, a ne samo BS i kredite banaka.

Rasprava:

Predstavnik EK-a g. Ioannis Kroustalis postavio je pitanje vezano za projekt SEECAL (Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe) s obzirom da je EK nedavno zaprimio informaciju kako je Rektorat Sveučilišta u Zagrebu dobio dopuštenje za privremeno korištenje prostora. G. Kos je pojasnio kako nema službenih informacija i potvrde o navedenom, no kako su prema dostupnim informacijama razgovori po tom pitanju u tijeku. Što se tiče statusa projekta, u veljači je Vlada RH pokrenula postupak oko osnivanja novog centra. Postupak nije proveden iz formalnih razloga, ali je pokrenuta nova procedura koja bi ubrzo trebala biti privedena kraju. Vlada RH treba donijeti formalnu odluku oko osnivanja centra, no prije toga je potrebno odraditi određene administrativne korake. Prikupljaju se mišljenja ministarstva te se nada da će procedura biti uskoro dovršena.

Prioritetna os 4 - Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Gđa Anamarija Šopron Bognar, ispred MINGOR-a izvijestila je o napretku provedbe u okviru SC4b1, SC4b2 i SC4d1. U okviru SC4b1 kroz dva objavljena poziva, ostvarena je ušteda od 66 mil. KWh. Za SC4d1, radi problema uzrokovanih pandemijom i poremećajima u lancu dobave, produljena je provedba do kraja 2023. godine.

Gđa Ines Androić Brajčić ispred Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (dalje u tekstu: MPGDI) je navela kako su u okviru SC 4c1 i 4c2 bila raspisana četiri poziva za energetske obnovu zgrada javnog sektora i jedan poziv za višestambene zgrade te je ugovoreno gotovo 290 MEUR što uključuje i 30 MEUR za FI. U provedbi je još otprilike 30 projekata. U okviru navedenih poziva bio je naveden zahtjev za smanjenje potrošnje energije za grijanje/hlađenje za najmanje 50 %, no nakon obnove prosječna ostvarena ušteda iznosi čak 60 %. Zbog pandemije i potresa usporena je dinamika energetske obnove te je produljeno razdoblje provedbe projekata. Kako je za ove SC-ove alokacija iz OPKK 2014. – 2020. u cijelosti iskorištena, provedba poziva je nastavljena kroz NPOO u okviru inicijative 6. Obnova zgrada. Do sada su objavljena četiri poziva. Prvi poziv za višestambene zgrade objavljen je u travnju 2022. godine te je iskorišteno 39 MEUR i trenutno se sklapaju ugovori s korisnicima. Drugi poziv „Ublažavanje energetske siromaštva na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi“ s alokacijom od 20 MEUR obuhvaćao je izravnu dodjela Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje te je trenutno u tijeku priprema i sklapanje ugovora. U rujnu 2022. objavljen je „Poziv za izradu strategija zelene i urbane obnove“ s alokacijom od 330 tisuća EUR te je u tijeku ocjenjivanje projektnih prijedloga. Objavljen je i poziv za energetske obnovu zgrada javnog sektora ugovaranjem energetske usluge ili tzv. ESCO model, s iznosom od 33,2 MEUR te je trenutno u tijeku procjena projektnog prijedloga u odnosu na kriterije definirane pozivom. Ovime je osiguran kontinuitet objave poziva za OPKK kroz NPOO i financijsko razdoblje 2021. – 2027. Gđa Androić Brajčić je obavijestila prisutne kako su u pripremi dva nova poziva koja će se financirati kroz NPOO: prvi poziv se odnosi na energetske obnovu zgrada javnog sektora s alokacijom od gotovo 40 MEUR koji će biti objavljen u siječnju 2023. dok se drugi poziv odnosi na energetske obnovu višestambenih zgrada oštećenih u potresu s alokacijom od 23 MEUR. Kroz PKK u okviru SC 2.1. Promicanje energetske učinkovitosti osigurano je 185 MEUR BS za energetske sveobuhvatnu i kružnu obnovu zgrada javnog sektora te sveobuhvatnu obnovu zgrada javnog sektora oštećenih u potresu. Za sveobuhvatnu obnovu višestambenih zgrada uspostaviti će se FI u iznosu od 89 MEUR. Trenutno uz financiranje obnove javnih i višestambenih zgrada potiče se i sveobuhvatna obnova zgrada koje će osim mjera energetske obnove obuhvatiti i mjere osiguranja unutarnjih i klimatskih uvjeta te mjere zaštite od požara i smanjenja rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnosti. Isto tako u okviru SC 2.7. Jačanje i zaštita i očuvanje prirode dodijeljeno je 1 MEUR za projekte razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima.

Rasprava:

G. Ascanio Troiani iz EK-a postavio je pitanje u vezi s problemom izbjegavanja dvostrukog financiranja s obzirom na veliki broj poziva koji se planiraju objaviti u sljedećoj godini.

Gđa Androić Brajčić je odgovorila da će iste osobe raditi na sva tri poziva pa se ne može dogoditi da jedan dio Ministarstva radi na pozivima iz npr. OPKK, a drugi dio iz NPOO. Naglasila je kako je bitan kontinuitet u objavi poziva jer se tako osigurava protočnost projekata.

Prioritetna os 5 - Klimatske promjene i upravljanje rizicima

Gđa Anamarija Šopron Bognar je predstavila napredak u provedbi SC5a1 te navela kako je u okviru projekta METMONIC bilo problema s imovinsko-pravnim odnosima s obzirom na to da

projekt obuhvaća brojne lokacije za meteorološke postaje, ali je do sada većina problema riješena. Također, pojavili su se i određeni problemi s javnom nabavom koji su također riješeni. Preostale su dvije nabave manje vrijednosti koje se tek moraju ugovoriti, a vezane su uz informatičke dijelove projekta.

Gđa Karmen Cerar iz MINGOR-a, navela je kako je u okviru SC5b1 odobreno 13 projekata, od kojih se pet odnosi na obranu od poplava i osam projekata ostalih rizika. Korisnici su prvenstveno sustav civilne zaštite unutar Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatska gorska služba spašavanja dok u okviru jednog projekta pripadnici civilne zaštite u osam škola educiraju nastavnike i učenike o smanjenju rizika od katastrofa. Od navedenih 13 projekata tri projekta su završena: projekt pripreme studijske dokumentacije za projekte obrane od štetnog djelovanja voda, TETRA - modernizacija radiokomunikacijske opreme i Modernizacije vozila vatrogasnih postrojbi Republike Hrvatske kojim je nabavljeno 90 vatrogasnih vozila. Projekt Modernizacije lijevoobalnih savskih nasipa dobro napreduje te će biti završen do kraja ove godine. Uočena su kašnjenja na Projektu zaštite od poplava grada Ogulina te će se vrlo vjerojatno projekt fazirati ili završiti tijekom 2024. godine. Projekt unaprjeđenja negrađevinskih mjera upravljanja rizicima od poplava u Republici Hrvatskoj - Vepar obuhvaća 70-tak ugovora te se očekuju kašnjenja jer je preostalo provesti nabave za 13 ugovora dok su ostale aktivnosti u tijeku. Projekt Sustav zaštita od poplava u slivu rijeke Kupe – karlovačko-sisačko područje podijeljen je na dvije faze. Prva faza provedbe projekta kasni te će se morati fazirati. Za drugu fazu jedan dio aktivnosti provodit će se paralelno s obnovom od potresa u područjima oko Siska i Petrinje u sklopu Fonda solidarnosti dok je jedan dio transversalnog nasipa rađen u sklopu NPOO-a. Projekt nije mogao biti cjelovito odobren zbog pitanja vezano uz usklađenost s prirodom, odnosno usklađenosti s ciljevima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenih područja te se traži način da se određena rješenja preprojektiraju, a da se ne izgube određena staništa.

Rasprava:

Gđa Estelle Carrelet de Loisy ispred EK-a izrazila zabrinutost zbog daljnjih kašnjenja u provedbi velikog projekta obrane od poplava grada Karlovca.

Gđa Karmen Cerar je odgovorila kako se intenzivno prati napredak provedbe te da se od 26 aktivnosti na projektu trenutno provodi njih deset dok su dvije aktivnosti završene. Jasno da je alokacija u financijskom razdoblju 2021. – 2027. mala u odnosu na potrebe.

Prioritetna os 6 - Zaštita okoliša i održivost resursa

Gđa Šopron Bognar izvijestila je o napretku u provedbi i ostvarenju pokazatelja za SC6e1, SC6i1 te SC 6iii1, 6iii2 i 6iii3. U okviru SC6e1 trenutno su odobrena dva projekta AIRQ - Proširenje i modernizacija državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka i NRL - Nacionalni referentni laboratorij. Oba projekta su u provedbi te će se provedba nastaviti i sljedeće godine. Kod projekta AIRQ postoje problemi s imovinskopравnim odnosima i kašnjenjem u izgradnji postaja za mjerenje kvalitete zraka. Cilj je izgradnja 24 postaje, do sada je izgrađeno 18 postaja, u tijeku je gradnja još pet, a uskoro s radom kreće šest postaja. U okviru projekta NRL izvođač radova je tražio povećanje cijena više nego što to javna nabava dopušta pa je korisnik raskinuo ugovor i ponovio postupak javne nabave te su radovi tek započeli. Što se tiče nabave opreme, planirana je nabava stacionarne opreme dok je mobilna oprema već nabavljena.

Vezano za SC6i1 navela je kako će do kraja 2022. Centar za gospodarenje otpadom Bikarac (dalje u tekstu: CGO) početi raditi u punom kapacitetu te će pokrivati cijelu Šibensko-kninsku županiju te su potpisani ugovori za radove za još tri centra. Ugovor za CGO Lećevica 1. faza je potpisan početkom prosinca te je završeno pet sanacija iz drugog poziva na dostavu projektnih prijedloga.

Predstavila je aktivnosti i napredak u okviru SC 6iii1, 6iii2 i 6iii3 te je navela kako su svi poslovi razminiranja, osim na projektu Karlovac-Karst završeni te je biološka obnova šuma u tijeku.

Gđa Karmen Cerar je predstavila napredak u provedbi i ostvarenje pokazatelja za SC6ii1 i SC6ii2 te navela kako je u okviru javne odvodnje otpadnih voda odobreno 60 projekata te su SC-ovi preugovoreni dok je realizirano 98 % strateških projekata. Napravljene su analize te se, s obzirom na stanje projekata, planira završetak 13 projekata do kraja 2023. godine, a 17 projekata do zatvaranja OPKK 2014. – 2020., odnosno do veljače 2025. godine. Riječ je prvenstveno o projektima koji obuhvaćaju ugovore o izgradnji uređaja za pročišćavanje voda koji će biti godinu dana u probnom radu, dok se 11 projekata cjelovitih aglomeracija prebacuje u NPOO. Za šest velikih projekata planira se faziranje na način da bi predložili niži postotak sufinanciranja EU sredstava kako bi osigurali dio alokacije (koja nije velika s obzirom na potrebe) za nove projekte u sljedećem programskom razdoblju. Gđa Cerar je navela kako postoji mogućnost da bi se određena sredstva koja ostanu na raspolaganju iz sektora prometa mogla iskoristiti tijekom sljedeće godine na navedenim projektima. Glavni problemi na velikim projektima su dugotrajni postupci javne nabave i veliki broj žalbi te povećanje cijena pa je bilo potrebno odobriti dodatna sredstva za projekte. Na više projekata su izvođači otišli u stečaj te je bilo potrebno ugovoriti novog. Završena su tri projekta, a pred završetkom je njih pet - Virovitica, Poreč, Jastrebarsko, Nova Gradiška i Varaždinske Toplice.

G. Damir Tomasović iz MRRFEU-a je rekao kako provedba u okviru SC6c1 i SC6c2 dobro napreduje te kako su ostvareni zadani pokazatelji. Ukupno 103 projekta su fizički završena, od kojih 91 ima odobreno završno izvješće. Od ukupnog broja projekata, njih 58 su infrastrukturni projekti te ih je samo u 2022. godini s provedbom završilo 29, a planira se kako će još jedan do dva projekta biti završeni do kraja ove godine. Preostali projekti, njih 21, su s područja Slavonije, Baranje i Srijema (dalje u tekstu: SBS) te su ugovoreni kroz posebne pozive, a provedba kasni zbog problema vezanih uz pandemiju i povećanje cijena. Postoji mogućnost da će provedba za neke od njih potrajati i nakon 2023. godine. Na kraju izlaganja, g. Tomasović je izjavio kako je iskorištena raspoloživa alokacija za ove SC-ove te je korisnicima ukupno isplaćen iznos iznad predviđene alokacije.

Rasprava:

Gđa Aida Liha Matejiček iz EK-a je navela kako je na Godišnjem preglednom sastanku rečeno kako je s jedne strane u sektoru bioraznolikosti provedba otežana, dok su druge strane za razdoblje 2021. – 2027. postavljeni ambiciozni ciljevi te je zanima koje se mjere planiraju poduzeti.

Gđa. Šopron Bognar je odgovorila kako je kod bioraznolikosti riječ o tzv. *soft* projektima u kojima se ugovaraju uglavnom konzultantske usluge za izradu planova te sve aktivnosti sadrže dvije komponente - prva su terenska istraživanja, a druga su pisanje planova. Najveći problem je pronalazak adekvatnih stručnjaka koji će izraditi planove, dok je kod terenskih istraživanja problem to što se neka tematska istraživanja mogu provoditi u određenom razdoblju i ovisi o meteorološkim uvjetima pa ako je npr. godina kišna, određeni dio projekta se ne može izvršiti na vrijeme. Kod ovih projekata je također problem javna nabava koja se u nekim slučajevima uzastopno ponavljala. Pripreme za programsko razdoblje 2021. – 2027. su započele i pojedini korisnici će nastaviti provedbu sličnih projekata i u toj perspektivi te su svjesni mogućih problema i rade na tome da se na početku obavi što više pripremnih radnji te da se po mogućnosti krene s ugovaranjem i prije odobrenja projekta.

Gđa Liha Matejiček se nadovezala kako stopa ovjeravanja u 2022. godini iznosi 2 % te je potrebno poduzeti sve moguće mjere, u suradnji s potencijalnim korisnicima i dionicima, jer će iznos financiranja za taj sektor za novo razdoblje biti značajan te bi bilo dobro da ga Hrvatska iskoristi.

Gđa Estelle Carrelet de Loisy je navela kako RH ne smije dozvoliti da se taj novac izgubi te ukoliko se na natječaj ne prijavljuju odgovarajući prijavitelji, moguće da je riječ o problemu na nacionalnoj razini, te bi u tom slučaju bilo dobro uključiti pojedino sveučilište ili istraživački centar koji se bavi bioraznolikošću. U slučaju da takvih stručnjaka nema u RH predlaže da se sredstvima tehničke pomoći pokuša osigurati pomoć izvan RH. Iako je razminiravanje bitno, nije poželjno da se bioraznolikost zanemaruje na uštrb toga zato što su za bioraznolikost postavljeni ambiciozni planovi. Navela je da se 10 % alokacije za faziranje projekata iz vodnog sektora smatra prihvatljivim. Za sektor otpada naglasila je kako CGO-ovi ne bi trebali biti jedini predmet ulaganja već se očekuju ulaganja u zbrinjavanje otpada iz kućanstava, recikliranje i sl.

Prioritetna os 7 - Povezanost i mobilnost

Gđa. Ina Topić iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture predstavila je napredak u PO7 te navela kako će veliki projekt „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac-Karlovac“ biti faziran zbog javne nabave koja se odužila. Također uskoro će krenuti radovi na projektu pa će se veći dio alokacije pokušati iskoristiti u financijskom razdoblju 2014. – 2020. U okviru velikog projekta „Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima“ radi pandemije i povećanja cijena neće biti moguća istovremena isporuka svih vlakova (ukupno 21 vlak) do kraja 2023. godine pa bi isporuka tri ili četiri vlaka mogla kasniti te je moguće da će i ovaj projekt biti faziran.

Rasprava:

Gđa. Ivana Ivančević iz EK-a postavila je pitanje vezano za početak radova u okviru velikog projekta „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Hrvatski Leskovac-Karlovac“.

Gđa. Ina Topić je odgovorila kako su radovi na velikom projektu započeli s obzirom da je izvođač radova uveden u posao u rujnu 2022. godine što znači da je započeo s pripremnim aktivnostima.

Gđa. Ivančević je postavila pitanje vezano uz napredak u provedbi aktivnosti koje se odnose na sigurnost cesta i unutarnje plovne puteve, gdje je ovjereni iznos u obje kategorije jako mali.

Gđa. Topić je odgovorila da je po pitanju crnih točaka i cestovne sigurnosti bilo problema u postupcima javne nabave te je nedavno došlo i do manje izmjene ugovora, no pri kraju je sklapanje ugovora za dodatnih 12 crnih točaka te se očekuje završetak provedbe do kraja 2023. godine.

Gđa. Adriana Kremenjaš Daničić iz Europskog doma Dubrovnik je postavila pitanje vezano za izgradnju željezničke pruge Koprivnica – Zagreb s obzirom da je zbog imovinskopravnih odnosa bilo problema u rekonstrukciji pruge, a tijekom izlaganja je rečeno kako nije sigurno hoće li radovi biti gotovi do trećeg tromjesečja 2024. godine.

Gđa. Ina Topić je odgovorila kako je navedeni datum (treće tromjesečje 2024. godine) projekcija realizacije projekta, no da se ne može sa sigurnošću reći kada će projekt biti završen.

Na odgovor gđe Topić, gđa. Kremenjaš Daničić je dodatno postavila pitanje o mogućnosti završetka projekta nakon trećeg tromjesečja 2024. godine.

Gđa. Topić je odgovorila kako se nada da će realizacija projekta trajati kraće, a ne duže od navedenog razdoblja.

Prioritetna os 8 - Socijalno uključivanje i zdravlje

G. Vladimir Kramarić iz MRRFEU-a je predstavio napredak u provedbi PO8 te je naveo kako je od prošlog sastanka Odbora došlo do napretka u provedbi te kako se ona kontinuirano prati. Također, paralelno se planiraju aktivnosti za programsko razdoblje 2021. – 2027. te su već organizirani sastanci sa sektorom zdravstva, a planira se i sastanak sa sektorom socijalne skrbi kako bi se novi pozivi što uspješnije pripremili.

Napredak u provedbi SC9b1 je predstavila gđa. Marija Ban iz MRRFEU-a te je navela kako je u području izgradnje i obnove infrastrukture još dosta projekata u provedbi te se očekuje kako će provedba biti završena do kraja 2023. godine. Jedina neplanirana aktivnost u odnosu na postojeće intervencijske planove je Poziv u gradu Petrinji u sklopu Intervencijskog plana grada Petrinje gdje je u svibnju ove godine raspisan dodatan poziv za poduzetnike jer je, očekivano, nakon potresa došlo do zastoja u provedbi infrastrukturnih projekata te se do kraja ove godine ili početka sljedeće očekuje potpisivanje ugovora.

Rasprava:

Gđa Morena Marinković iz EK-a izrazila je zabrinutost u vezi s procesom deinstitucionalizacije jer razina ovjeravanja iznosi samo 10 %. Nada da će se novim mjerama provedba ubrzati, ne samo zato što taj proces uključuje najranjivije skupine društva, nego i zato što je taj proces na razini EK-a prepoznat kao važan i nastaviti će se i financijskom razdoblju 2021. – 2027.

Gđa. Branka Meić Salie iz Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom postavila je pitanje zašto je došlo do zastoja u drugoj fazi provedbe projekta deinstitucionalizacije. Navela je kako u prethodnom financijskom razdoblju nisu bila iskorištena sva sredstva, već su prebačena na druge programe.

G. Kramarić je odgovorio kako nema zastoja u navedenom procesu, te kako je u okviru prve faze deinstitucionalizacije bila jako ograničena prihvatljivost korisnika što je rezultiralo manjim brojem projekata. Također, nije se sa sigurnošću moglo utvrditi da su korisnici koji su u prvoj fazi bili najprihvatljiviji bili i uspješni pa je odlučeno proširiti spektar prihvatljivih korisnika što je izazvalo velik interes. Poziv za drugu fazu je relativno kasno raspisan. Na razini pojedinih projekata prati se provedba te su četiri projekta već završila, dok bi ostali trebali završiti u roku godine dana. Poduzete su i mjere u vezi s izdavanjem određenih dozvola te je napravljen izuzetak kako bi se dozvole naknadno mogle ishoditi, s ciljem da se proces ubrza.

Prioritetna os 9 - Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje

G. Vladimir Kramarić predstavio je napredak u provedbi PO9.

Naveo je kako je razina isplaćenih sredstava u okviru PO9 trenutno na 66 %. Vezano za regionalne centre kompetencija (dalje u tekstu: RCK), određeni broj centara je suočen s problemima u provedbi te će se nastaviti rad na mitigaciji rizika i suradnji s korisnicima i EK-om.

Gđa Morena Marinković je naglasila kako je EK ponosan na projekt e-Škole te se koristi svaka prilika kako bi se projekt promovirao. U Bruxellesu je održan interni seminar na temu

kvalitetnih investicija u infrastrukturu i opremu financiranih fondovima za koje je nadležan DG REGIO te je g. Juraj Bilić, zamjenik predsjednika CARNET-a, predstavio projekt e-Škole kao primjer dobre prakse uvođenja digitalnih tehnologija, informacijske i komunikacijske tehnologije u svrhu obrazovanja. Što se tiče RCK-ova, provedba i isplate sredstava nisu na očekivanoj razini. Poduzet će se sve mjere kako bi se pronašlo rješenje i osigurala implementacija projekata, ne samo zbog njihove važnosti, već i zbog činjenice kako u financijskom razdoblju 2021. – 2027. neće biti dostupna alokacija za tu vrstu projekata. Imajući na umu važnost sekundarnog obrazovanja, potrebno je uložiti napor kako bi se ta investicija implementirala do kraja.

Integrirana teritorijalna ulaganja (ITU)

Gđa Spomenka Đurić, državna tajnica u MRRFEU-u, izvijestila je o napretku u provedbi i ostvarenju pokazatelja za ITU projekte. Gđa Đurić je naglasila da je unatoč niskoj razini isplaćenosti u usporedbi s drugim PO-ovima, tijekom 2022. godine ostvaren značajan napredak. Razlog za to je činjenica da su projekti u okviru ITU mehanizma dosta kasno ugovarani, a velik dio njih se odnosi na infrastrukturne projekte te su zahvaćeni problemima koji su se javili krajem 2020. i tijekom 2021. i 2022. godine: pandemija i problemi u provedbi, rast cijena i nemogućnosti osiguranja vlastitog sufinanciranja u slučaju jedinica lokalne samouprave pa sve do nedostatka radne snage i dugog trajanja provedbe. Napravljen je procjena 83 projekata koji se trenutno nalaze u provedbi, a koordinacijski sastanci se odvijaju redovito. Sa svih osam gradova koji trenutno koriste sredstva putem ITU mehanizma je dogovoreno na koji način će se pratiti provedba te pokušati mitigirati rizik koji bi mogli utjecati na provedbu. Veliki projekt „Revitalizacija vrelvodne mreže na području grada Zagreba“ jedan je od dva ili tri projekta za koje postoji najveći rizik da neće biti provedeni do kraja 2023. budući da su radovi započeli kasnije od planiranog unatoč činjenici da je projekt ugovoren krajem 2019. godine. Zbog procjene korisnika kako otprilike 16 km mreže neće biti završeno do kraja 2023., osigurana su sredstva u razdoblju 2021. – 2027. za završetak projekta. Poučeni iskustvom iz razdoblja 2014. – 2020. kada je implementacija projekata kasnila s obzirom na dugotrajni proces uspostave sustava, za financijsko razdoblje 2021. – 2027. je 13. prosinca objavljen prvi poziv za planirane ITU gradove (kojih će biti 22) kako bi se provela verifikacija kao preduvjet korištenja sredstava. Do kraja slijedeće godine planiraju se prva ugovaranja projekata.

Rasprava:

Gđa Liha Matejiček je postavila pitanje spremnosti projekata u svrhu apsorpcije 650 MEUR u okviru novog programa u razdoblju 2021. – 2027., tj. koji su glavni izazovi za 14 novih ITU gradova te koje se aktivnosti planiraju poduzeti kako ugovaranje ponovno ne bi kasnilo. Gđa Đurić je odgovorila kako je razdoblje 2014. – 2020. prvo u kojem se koristio ITU mehanizam te je nedostajalo iskustva u postavljanju sustava. Već je sa zadnjim gradom koji se uključio u ITU mehanizam, Karlovcem, cijela procedura sklapanja sporazuma o provedbi provedena u roku od godinu dana. U sustav je sada uključeno osam gradova s iskustvom u provedbi, a njihov se rad prati intenzivno kroz koordinacijske sastanke na kvartalnoj razini, a za neke kritične projekte i na mjesečnoj razini. Šest gradova su veća urbana područja kod kojih su pripreme krenule nešto ranije te oni imaju određena znanja i iskustva. Preostalih osam gradova su manja urbana središta s kojima će biti nužna bliža suradnja. Dio Sektora u MRRFEU-u će surađivati s gradovima koji imaju više iskustva, a drugi će bliže surađivati i pomnije pratiti manje gradove.

Gđa Branka Meić Salie iz Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom postavila je pitanje je li u okviru projekta „Konzervacija i rekonstrukcija Malog rimskog kazališta“ u Puli osiguran pristup osobama s invaliditetom. Gđa Đurić je odgovorila kako ne može potvrditi postojanje istog s obzirom da na navedenoj lokaciji nije bila, no naglasila je kako se niti jedna dozvola ne može izdati ukoliko nije osiguran pristup osobama s invaliditetom. U međuvremenu je potvrđeno kako je pristup za osobe s invaliditetom osiguran.

Gđa Liha Matejiček je u ime EK-a pozvala UT-ove na korištenje potpore JASPERS-a koja je na raspolaganju kao pomoć u pripremi projekata. Na sastanku održanom dan prije sjednice Odbora dogovoreno je kako će se u *Country Work Programme* uvrstiti i vrlo važna komponenta urbanog razvoja i specifičnosti teritorijalnog razvoja koja uključuje planinska područja, područja pod posebnom državnom skrbi itd. te se pozivaju nadležna tijela da koriste mogućnost pomoći prilikom pripreme projekata.

Predstavnik EK-a g. Darjan Dragičević postavio je pitanje u vezi s revitalizaciju vrelovoda, tj. za rizike i mitigacijske mjere u drugim gradovima osim Zagreba. Drugo pitanje se odnosilo na ulaganje u *brownfield*, odnosno hoće li *brownfield* lokacije biti u funkciji do kraja 2023., dok se treće pitanje odnosilo na pripremu strategija urbanog razvoja te planirani rok do kada bi se trebale usvojiti strategije za sva 22 grada. Gđa Đurić je odgovorila kako su u Karlovcu dovršeni radovi na 5,7 km od ukupno 15,7 km (oko 36 %). Do sada su već održani razgovori s predstavnicima korisnika i Grada i tijelima u sustavu kako bi se vidjelo kako im se može pomoći s obzirom da se u svim ovim projektima radi o nabavi vrlo specifične, čelične opreme. Sve krize, rat u Ukrajini i uništenje jedne od tri europske čeličane u Mariupolju su dodatno utjecali na intenzitet provedbe i nabavu opreme koji bi se mogla ugrađivati s obzirom da se projekti obnove toplinarstva mogu izvoditi samo van sezone grijanja. Zbog kašnjenja nabave i nedostupnosti opreme provedba projekta u gradu Zagrebu je kasnila. Također, ugovorene su nabave koje korisnicima sada više ne odgovaraju zbog dugog čekanja opreme koja se mora ugraditi. Planira se da se u Karlovcu svi radovi koji su sufinancirani sredstvima ESIF-a završe do kraja 2023. godine, a onaj dio koji neće biti dovršen financirat će se nacionalnim sredstvima u 2024. godini što otvara pitanje funkcionalnosti projekta. Gđa Đurić je pojasnila kako se već započeli pregovori s EK-om o načinu na koji bi se taj kriterij izmijenio kako bi se projekti završili do kraja razdoblja prihvatljivosti, iako možda ne bi bili funkcionalni. Vezano za grad Rijeku, postoji bojazan da svi fizički radovi neće završiti do kraja 2023. godine te je Ministarstvo u intenzivnoj komunikaciji s korisnikom, a razmišlja se o eventualnom faziranju. U tom se slučaju korisnik i ITU grad moraju dogovoriti o alokaciji, a za razdoblje 2021. – 2027. osigurano je dovoljno sredstava za sve koji ispune sve uvjete. Uvjet je da to aglomeracije potvrde unutar svog partnerskog i koordinacijskog vijeća. Postojao je veliki interes za ulaganje u *brownfield* područja. Neki ugovori (6) su se raskinuli jer JLRS, odnosno gradovi iz obuhvata urbanog područja, nisu mogli zadovoljiti povećanje cijena na tržištu te nisu imali sredstava za vlastito sufinanciranje ili su odustali iz drugih razloga. Svi ugovori u provedbi bi se trebali završiti do kraja 2023. godine, a stopa ugovorenosti na razini urbanih aglomeracija je u nekim slučajevima pala ispod 100 % zbog odustajanja od projekata. Jučer je potpisan jedan ugovor za projekt i jedan grad kako bi se pomoglo da se iskoristi dostupna alokacija. Vezano za strategije razvoja urbanog područja, gđa Đurić je naglasila kako je MRRFEU u koordinaciji i kontaktu s gradovima koji su u različitim fazama pripreme strategija .

Prioritetna os 10 - Tehnička pomoć

G. Theodor Klobučar izvijestio je o napretku u provedbi PO10.

Rasprava:

G. Marko Ercegović iz Udruge gradova postavio je pitanje o gradovima koji su dobili tehničku pomoć u okviru Poziva za pripremu projektno-tehničke dokumentacije za područje SBS. G. Klobučar je pojasnio kako su većina korisnika županije, ali je nekoliko gradova i općina (Vinkovci, Kutjevo, Nuštar, Pakrac, Nijemci) također dobilo financijska sredstva za pripremu projektno-tehničke dokumentacije. Kada je riječ o gradovima, i ITU gradovi, kao dio sustava upravljanja OPKK-a također su korisnici sredstava tehničke pomoći. Nadovezavši se na to, gđa Aida Liha Matejiček je postavila pitanje koji su razlozi da drugi gradovi, osim onih na području SBS-a, nisu podnijeli zahtjev za tehničku pomoć, tj. radi li se o činjenici kako gradovi nisu upoznati s tom mogućnošću financiranja ili nemaju potrebu za pomoći. G. Klobučar je pojasnio kako je izravni postupak dodjele tehničke pomoći za područje SBS-a (koji je pokrenut 2018. godine) proizašao iz Razvojnog sporazuma kojeg je RH sklopila s pet županija s područja SBS-a. Krajem 2021. potpisan je i Razvojni sporazum za sjever Hrvatske, tj. županije koje čine tu regiju, a kroz NPOO su predviđena sredstva za pripremu projektno-tehničke dokumentacije projekata koji direktno proizlaze iz tog Razvojnog sporazuma, ali i za pripremu projektno-tehničke dokumentacije za projekte iz svih ostalih područja RH. U okviru PO10 OPKK-a više nema dostupnih sredstava.

Prioritetna os 11 - Jačanje oporavka od krize u kontekstu pandemije COVID-19 i priprema za zeleni, digitalni i otporni oporavak gospodarstva

G. Neven Kos je izvijestio o najvažnijim postignućima u provedbi i ostvarenju pokazatelja u okviru PO11. Poziv „Jačanje konkurentnosti poduzeća ulaganjima u digitalnu i zelenu tranziciju za ulaganja malih i srednjih poduzeća u zelene i/ili digitalne tehnologije” je u cijelosti bio usmjeren u proizvodni sektor stoga PO11 ima najveći efekt poluge u odnosu na sve osi koje su u nadležnosti MINGOR-a. Broj prijava (842) dodatno pokazuje kako su hrvatski poduzetnici prepoznali priliku za digitalnu i zelenu tranziciju, a s obzirom na ograničena sredstva veliki broj prijava je ostao nefinanciran. G. Kos je naglasio kako je HAMAG-BICRO u iznimno kratkom roku odradio vrednovanje projektnih prijava. UT je također brzo riješio zaprimljene prigovore s obzirom na to da su odluke o financiranju trebale biti donesene do kraja 2021. jer se mijenjala karta regionalnih potpora.

Na početku provedbe, od ožujka do srpnja veliki broj ugovora (10) je raskinut, a pretpostavlja se je da su isti raskinuti zbog situacije na globalnom tržištu i rata u Ukrajini. Nakon kolovoza nije bilo raskida ugovora, što bi značilo da je došlo i do konsolidacije korisnika. G. Kos je naglasio kako se nada da će do kraja 2023. godine završiti svi projekti koji su trenutno u provedbi.

Prioritetna os 12 - Sanacija šteta od potresa

G. Damir Tomasović izvijestio je o napretku u provedbi PO12. U sklopu sva tri projekta ugovorena je izgradnja svih planiranih 20 višestambenih zgrada. Sredinom 2023. planira se useljavanje korisnika u 12 višestambenih zgrada s 300 stambenih jedinica u Petrinji i Glini koje su u visokoj fazi izgrađenosti, a čija je vrijednost radova otprilike 40 MEUR. U međuvremenu je izrađena projektna dokumentacija za obnovu petstotinjak obiteljskih kuća koja bi trebala započeti slijedeće godine. Očekuje se obnova svih kuća s obzirom na to da je riječ o radovima koji nisu komplicirani. Također, u planu je izgradnja 80-ak novih obiteljskih kuća čija provedba

ide najspornije te izaziva najviše zabrinutosti s obzirom na planirani dovršetak do kraja 2023. godine.

Rasprava:

Gđa Estelle Carrelet de Loisy iz EK-a komentirala je kako će se velik broj projekata iz 2014. – 2020. fazirati što predstavlja veliki zadatak za UT. Također, pojasnila je kako neće biti „grupnog faziranja projekata“ već će se uzimati u obzir svaki projekt posebno kao i njegove aktivnosti i troškovi. Gđa Carrelet de Loisy je ponovila kako je potrebno voditi računa da ne dođe do dvostrukog financiranja.

7. Aktivnosti informiranja i komunikacije

G. Mato Pešut je predstavio aktivnosti informiranja i komunikacije od posljednje sjednice. G. Pešut je obavijestio prisutne kako se tijekom 2023. godine planira priprema tzv. sažetka uspješnih projekata iz razdoblja 2014. – 2020. koji bi se dodatno promovirali, dok će u lipnju iduće godine RH biti domaćin sastanka INFORM EU, mreže komunikatora EU fondova iz svih zemalja članica EU-a, na kojem se očekuje 400-injak sudionika te će se u Zagrebu i okolici promovirati projekti financirani iz OPKK-a.

Gđa Morena Marinković iz EK-a je obavijestila prisutne kako se i u okviru *Country Teama* za komunikacije razgovaralo o organizaciji medijske kampanje za koju smatraju da bi bila dobra i konstruktivna s obzirom da će se u 2023. godini obilježiti nekoliko važnih događanja: 10. godišnjica ulaska RH u EU, ulazak RH ulazi Schengenski prostor i eurozonu, završetak jednog programskog razdoblja. Također, gđa Marinković je zamolila da se EK-u proslijedi informacija o novoj web stranici na kojoj će se moći pratiti obavijesti o objavi poziva i programima, na što je g. Pešut odgovorio da bi uskoro trebale biti donesene konačne odluke te će svi biti pravovremeno obaviješteni.

8. Prilagodbe za prijelaz na poslovanje u eurima

Gđa Dubravka Flinta iz Ministarstva financija (dalje u tekstu: MFIN) predstavila je točku dnevnog reda koja se odnosi na prilagodbu za prijelaz na poslovanje u eurima. Naglasila je kako je stanje vezano za provedbu fondova od 2014. do danas impresivno s obzirom na to da je isplaćeno 70 % sredstava, a potrebno je ovjeriti još 50 % sredstava te se zahvalila EK-u na podršci na tom putu. Od 2023. se ostavlja dvostruko iskazivanje iznosa. Prilikom podnošenja završnog zahtjeva voditi računa o završnom poravnavanju iznosa kako bi korisnici bili namireni te kako ne bi bili oštećeni.

9. Uloga tijela za reviziju i pogled prema 2021. – 2027. temeljem stečenih iskustava

G. Boris Prelčec dao je pregled revizija EK i Europskog revizijskog suda u 2022. godini i najavio Pregled rada revizijskog tijela za 2022. godinu za OPKK 2014. – 2020. od strane EK. Od pet provedenih revizija u 2022. tri su završene bez nalaza, a dvije revizije su u tijeku. Kao ključne elemente istaknuo je odgovornost i doprinos kako pojedinaca tako i tijela u sustavu kao i nužnost njihove komunikacije radi ujednačavanja postupanja. Partnerski odnos i međusobno uvažavanje vode ka sinergiji i olakšavaju puteve do znanja. Institucionalno znanje je presudno. Ponovio je kako je potrebno pojednostaviti procedure i smanjiti njihov broj, odnosno trebalo bi poticati racionalizaciju, a ne formalizaciju. Procedure uspostave i nadzora sustava traju predugo pa tako neki nalazi na koje se čeka po tri do četiri godine gube smisao. Nadzor delegiranih funkcija trebao bi trajati šest mjeseci do godinu dana. Sustav kontrole i upravljanja kvalitetom svodi se na puko brojanje grešaka i time gubi svoju svrhu. Treba analizirati kako uspjehe tako i neuspjehe jer su oni dobra prilika za učenje.

Nakon izlaganja g. Prelčeca prisutnima su se obratili gđa Liha Matejiček i g. Kroustalis u vezi s pojednostavljenjem Sustava upravljanja i kontrole, smanjenjem višestrukih revizija korisnika te izbjegavanjem pretjerane regulacije od strane države članice.

10. Predstavljanje programa 2021. – 2027. (PKK i ITP)

G. Novak dala je pregled usvajanja programskih dokumenata za razdoblje 2021. – 2027. Sporazum o partnerstvu odobren je u kolovozu, Program PKK u studenom, a ITP u prosincu ove godine. Također, odobrena su tri programa u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova, odobren je Program za ribarstvo i akvakulturu RH te Zajednički strateški plan za poljoprivrednu politiku.

PKK vrijedan 5,203 mlrd. eura provodit će se kroz šest prioriteta. U sklopu Prioriteta 1 ulagat će se u jačanje gospodarstva (podrška istraživačko-razvojnim projektima, podrška MSP-ovima i novoosnovanim poduzećima koja se bave istraživanjem i razvojem, nadogradnja digitalnih javnih usluga, jačanje rasta konkurentnosti MSP-ova i jačanje izvoznih potencijala, promicanje poduzetničke kulture mladih i razvoj vještina za Strategiju pametne specijalizacije...), a Prioriteta 2 u jačanje digitalne povezivosti (nastavak ulaganja u izgradnju širokopolasnih agregacijskih mreža u bijelim i sivim područjima). Prioritet 3 obuhvaća zelenu politiku, tj. ulaganja u, između ostaloga, energetska učinkovitost, kružno gospodarstvo, obnovljive izvore energije, pametne energetske mreže, razvoj vodikove ekonomije, smanjenje rizika od katastrofa i klimatskih promjena, javnu vodoopskrbu, pročišćavanje otpadnih voda te zaštitu i očuvanje prirode i bioraznolikosti. U okviru Prioriteta 4 ulagat će se u intermodalnu urbanu mobilnost (čisti i ekološki vozni park, infrastruktura za električna vozila, uklanjanje uskih grla, biciklističke staze, digitalizacija gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza, razvoj infrastrukture na alternativna goriva – punionice...), a Prioriteta 5 u razvoj održive, pametne i sigurne mobilnosti (TEN-T ceste i željeznice, multimodalni terminali i logistički centri...). U sklopu Prioriteta 6 jačat će se zdravstveni sustav, promicati socijalno uključivanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje (studentski domovi, rani i predškolski odgoj i obrazovanje, javna turistička infrastruktura osobito zdravstvenog i sportskog turizma, socijalne ustanove s novim/moderniziranim kapacitetima, javna kulturna infrastruktura, ulaganje u vrtiće, veteranski centri i jačanje primarne zdravstvene zaštite i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite, helikopterska hitna medicinska pomoć, telemedicina, mobilni timovi...).

U okviru ITP-a na raspolaganju je 1,569 mlrd. eura, a navedena sredstva bit će usmjerena prema jačanju regionalnog gospodarstva putem procesa industrijske tranzicije regija, ulaganja u razvoj pametnih i održivih otoka, razvoj pametnih i održivih gradova te ublažavanja učinaka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu u Sisačko-moslavačkoj i Istarskoj županiji. Predviđena ulaganja provodit će se putem četiri prioriteta. Prioritet 1 obuhvaća industrijsku tranziciju hrvatskih regija (pet poziva: podrška inovacijskim klasterima, strateška partnerstva za inovacije, rast i razvoj start-upova i MSP-ova, pametne vještine, razvoj poslovne infrastrukture...), a Prioritet 2 jačanje zelenog, čistog, pametnog i održivog gradskog prometa u okviru integriranog teritorijalnog ulaganja u gradovima (*brownfield*, kulturna baština, čisti i pametni gradski promet, inkubatori, turizam, energetska učinkovitost - Pilot projekti na razini gradskih četvrti, zelena infrastruktura, višenamjenska infrastruktura). Obuhvat ITU gradova proširen je s osam na 22 ITU grada (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek kao gradovi središta urbanih aglomeracija, Zadar, Slavonski Brod, Pula, Karlovac, Sisak, Varaždin, Šibenik, Dubrovnik, Bjelovar i Vinkovci kao središta većih urbanih područja te Koprivnica, Vukovar, Čakovec, Požega, Virovitica, Krapina, Gospić i Pazin kao središta manjih urbanih područja koja su sjedišta županija). U sklopu Prioriteta 3 ulagat će se u razvoj urbanih područja kao pokretača regionalnog rasta i razvoja njihovih funkcionalnih područja te razvoj održivih i zelenih otoka (revitalizacija javno-društvene strukture, kulturna baština, zelena i plava infrastruktura, nadzor i smanjenje rizika od katastrofe, prelazak na čistu energiju i ulaganja u poslovnu infrastrukturu)

dok Prioritet 4 obuhvaća ulaganja koja se tiču Fonda za pravednu tranziciju (energetska tranzicija, ulaganje u ljudski kapital, zelena i digitalna ekonomija).

Rasprava:

G. Marko Ercegović iz Udruge gradova postavio je pitanje kada će početi rad na planu jačanja kapaciteta za korištenje sredstava EU-a i planira li se koordinacija s Europskom urbanom inicijativom koja će biti usmjerena na jačanje kapaciteta gradova.

Gđa Novak odgovorila je kako su nakon odobrenja programa navedene informacije dostavljene UT-ovima koja će prikupiti informacije dionika. Jačanje kapaciteta korisnika te lokalnih i regionalnih dionika uključeno je u rad budućih aktivnosti Roadmapa (Plan jačanja kapaciteta za korištenje fondova EU-a u RH), a obzirom da nije upoznata s predmetnom Inicijativom nema informaciju o poveznicama s Roadmapom.

11. Razno

Nakon izlaganja, prisutnima se obratio g. Kroustalis i osvrnuo se na to što nas čeka do zatvaranja OPKK-a 2014. – 2020. te pozvao tijela u Sustavu upravljanja i kontrole i sve dionike na intenzivnu suradnju s korisnicima kako bi se završili projekti koji su u provedbi i time osigurala potpuna apsorpcija raspoloživih sredstava.

Gđa Slunjski zaključila je 18. sjednicu OzP-a i najavila da će u narednim danima Tajništvo e-mailom poslati svima nacrt Zapisnika sa sjednice na komentiranje.

KLASA: 910-04/14-02/22

URBROJ: 538-05-4-1-2/233-23-387

Zagreb, 10. siječnja 2023. godine

Zapisnik sastavili:

Maja Kožemelj

Marinela Brletić

Davor Bijelić

Petra Leonhardt Brlek

Zapisnik odobrila:

